

ЛІТЕРАТУРА:

1. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд: Навч. посібник. С. М. Лінда, Львів: видавництво Нац. Університету «Львівська політехніка», 2010.
2. www.ecogawa.canalblog.com
3. www.arhdaily.com, 09.08.2009
4. Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений, ред. И. Е. Рожина, Урбаха, М. Стройиздат, 1985
5. www.city-ideas.blogspot.com

Аннотация

В статье рассматриваются характерные типы зданий, их особенности и принципы формирования в городе, функционально – планировочную организацию гаражей для велосипедов.

Ключевые слова: велосипедный транспорт, гаражи для велосипедов.

Annotation

The article deals with specific types of buildings, their features and principles of the city, functional principles - planning organization garage for bikes.

Keywords: bicycle transport, garages for bicycles.

УДК 728.45

О. В. Федченко

аспірантка каф. АПЦБС КНУБА

КЛАСИФІКАЦІЯ ГУРТОЖИТКІВ ДЛЯ МОЛОДІ

Анотація: У статті запропоновано класифікацію гуртожитків для молоді за основними ознаками: тип мешканця, місткість гуртожитку, архітектурно-планувальна організація та система обслуговування.

Ключові слова: гуртожитки для молоді, класифікація, студентський гуртожиток, архітектурно-планувальна організація.

Молодь зустрічається з проблемою забезпечення житлом вже після закінчення школи. Більшість вибирає для себе для подальшого навчання вищі учебні заклади та професійні технічні училища, що знаходяться в інших містах. Студентські гуртожитки – це основний вид житла, що держава надає для студентів, абітурієнтів, слухачів підготовчих відділень та аспірантів. Проблема

нестачі місць в гуртожитках стосується майже всіх навчальних закладів держави. Проблема студентських гуртожитків є на сьогоднішній день надзвичайно актуальною.

На 1 січня 2005 р. з 3010 будівель гуртожитків вищих навчальних закладів тільки 95 будівель (близько 3 %) повністю відповідають сучасним вимогам, а з 960 будівель гуртожитків професійно-технічних навчальних закладів — 42 будівлі[1].

Окрім проблеми забезпечення студентів та учнів професійно-технічних навчальних закладів існує проблема забезпечення місцями в гуртожитках робочої молоді, службовців та сімейної молоді.

Будівництво гуртожитків для молодих сімей було однією з цільових програм в СРСР, проживання в них було проміжним етапом перед отриманням окремої квартири. Проте даний підхід до забезпечення молоді житла не виправдав себе, більшість сімей так і залишилась проживати в гуртожитках. Сьогодні більшість молодих сімей не мають власного окремого житла, тому змушені орендувати квартири за немалі гроші. При цьому проблема забезпечення житлом не розв'язується, адже виплати за оренду йдуть приватним особам, через високу ціну сім'я не в змозі заощаджувати на купівлю власного житла. Держава намагається вирішувати цю проблему лише за допомогою іпотечних державних програм та одноразовій фінансовій допомозі при купівлі житла, проте цей механізм поки не працює. Будівництво гуртожитків для молодих сімей могло б допомогти в вирішенні цього питання. Плата за проживання в державних гуртожитках повинна бути встановлена в процентному відношенні від сімейного доходу, приватні гуртожитки (або будинки готельного типу) могли скласти конкуренцію «орендним» квартирам.

У 60-80-х роках проблемами архітектурно-планувальної організації студентських гуртожитків займались Сорокін К.Ф., Абрамова Р.П., Коссаковский В., Ржехина О., Ф.Т. Тхуай, будинків готельного типу та гуртожитків для молоді – Бранденбург Б.Ю., Гроссман В.Г., Гнесь І.П., Чепелик В.В та інші. Питання класифікації гуртожитків для молоді розглядалося в роботах Абрамової Р.П., однак запропонована нею класифікація потребує перегляду та уточнень. У незалежній Україні тема гуртожитків не користувалася попитом, основні дослідження проводились в межах комерційного житла. В той же час зарубіжний досвід постійно поповнюється новими прикладами гуртожитків для молоді, що потребують вивчення та аналізу.

Гуртожитки для молоді - це вид спеціалізованого житла, що складає не значну частку в житловому фонді країни, проте проведений аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування та будівництва та аналіз розроблених

раніше класифікацій гуртожитків дає змогу запропонувати класифікацію та виявити окремі типи таких споруд (рис.1).

Основним критерієм для класифікації гуртожитків для молоді – є тип мешканця. За типом проживаючих можна виділити три основні види гуртожитків: для студентів; для робочої молоді; для молодих сімей. Вони відрізняються основними житловими чарунками, складом приміщень загального користування, наявністю приміщень побутового обслуговування та розташуванням в місті.

Студентські гуртожитки складають основну частину гуртожитків для молоді. Житлова чарунка в них - кімната для одного-трьох студентів. Кімнати згруповані у житлові осередки з приміщеннями кухні та санітарних вузлів. Побудовані в 1960-80-і рр. гуртожитки з санітарними вузлами та кухнями розташованими на поверсі, та розрахованими на 20-60 чоловік надавали дуже низький рівень комфорту проживання, тому на даний час є недоцільними для будівництва.

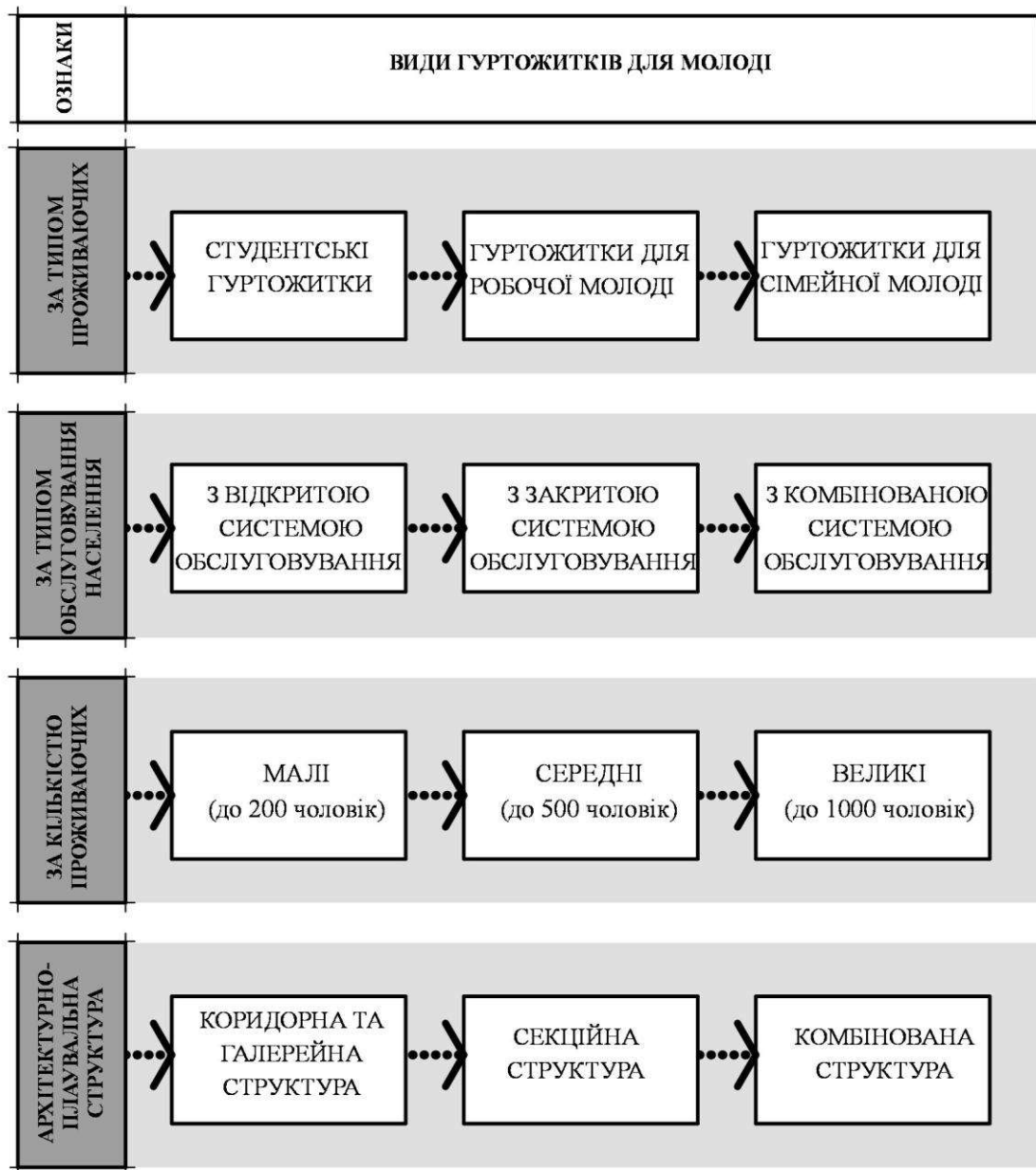
В студентських гуртожитках невід'ємною частиною є кімнати для навчання студентів. З приміщень побутового обслуговування необхідними є буфет, кімнати для прання, бібліотека, спортивний зал, кімнати для зберігання велосипедів, адміністративні приміщення, тощо. Найдоцільнішим є розміщення студентських гуртожитків біля навчальних корпусів або при будівництві студентських містечок, де можуть розміщуватись гуртожитки з різних вищих навчальних закладів.

Гуртожитки для робочої молоді були досить популярними в 1950-80-і роки при значному рості промисловості, освоєнні нових територій, розбудові країни. У роки незалежності такі гуртожитки не проектувалися, проте останнім часом актуальність будівництва таких гуртожитків зростає. Значний вплив на цей процес міжнародні компанії, що будують підприємства та території нашої країни, і вони відповідно до міжнародних стандартів зацікавлені в наданні тимчасового житла для своїх співробітників. Окрім того збільшення трудової міграції із невеликих міст до столиці та великих промислових центрів України в останні десятиліття гостро піднімає питання забезпечення робочої молоді житлом.

Житлова чарунка у гуртожитках для робочої молоді найчастіше 1-2 місна кімната з мінімальним санітарним вузлом на кухнею-нішею або декілька кімнат згруповані в житлові осередки. В таких гуртожитках немає необхідності в проектуванні кімнат для навчання, проте розташування додаткових кімнат загального користування для відпочинку є доцільним. Буфет, спортивний зал, кімнати для прання, кімнати для зберігання габаритних речей та інші додаткові приміщення визначаються завданням на проектування. Розміщення таких

гуртожитків доцільно поблизу виробництва або біля доступних транспортних магістралей.

Рис.1.Класифікація гуртожитків для молоді

Гуртожиток для молодих сімей – це житловий будинок з невеликими по площі однокімнатними (іноді двокімнатними квартирами) призначеними для тимчасового проживання молодих сімей з дітьми або без них, а також однаків, що ведуть домашнє господарство в мінімальному об'ємі. В квартирах проектується кухні-ніші та санітарні вузли (з різним обладнанням), розміри підсобних приміщень значно менші, ніж в звичайних квартирах. Склад приміщень побутового обслуговування розраховується на побут молодих сімей.

На перших поверхах розміщують приміщення для зберігання дитячих колясок, кімнати для ігор дітей, для відпочинку, спортивні приміщення, кладові для зберігання сезонних речей, пральні, тощо. Що до розміщення у місті, то доцільно розміщувати такі гуртожитки біля парків, зелених насаджень, шкіл тощо. Важливим є можливість будівництва «молодіжних містечок» в приміських зонах, це значно зменшить вартість будівництва та забезпечить можливість проектування розширеної інфраструктури.

Ще одним важливим критерієм класифікації гуртожитків для молоді є система обслуговування мешканців. Існують три види гуртожитків – з відкритою системою обслуговування, з закритою та комбінованою.

В гуртожитках з відкритою системою обслуговування користуватися послугами, що надають для підвищення комфорту проживання можуть не лише мешканці гуртожитків, але й мешканці оточуючих будинків. Як правило ці приміщення розташовуються на перших поверхах і до них проектується окремі входи.

Закрита система обслуговування передбачає можливість користуватися приміщеннями побутового обслуговування виключно для мешканців гуртожитку. Вхід до гуртожитку здійснюється підконтрольно (це зазвичай студентські гуртожитки).

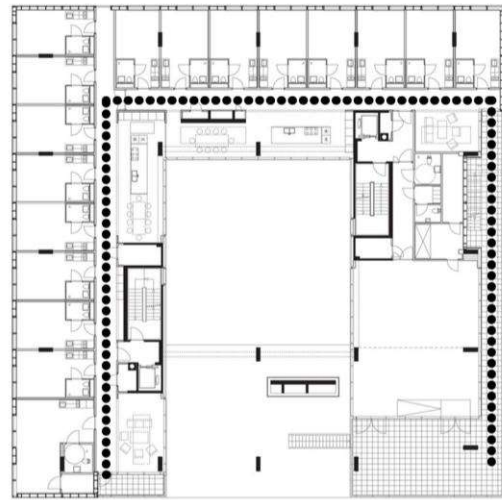
В гуртожитках з комбінованою системою розміщуються приміщення призначення для обслуговування як мешканців гуртожитку так і мешканців сусідніх будинків. В такому випадку проектується окремі входи та для гуртожитку та додаткових приміщень, а також приміщення призначені лише для мешканців гуртожитку можуть розташовуватись на житлових поверхах.

Наявність та кількість приміщень побутового обслуговування залежать від місткості гуртожитків. Можна виділити 3 види гуртожитків: малі (до 200 чоловік), середні (до 500 чоловік) та великі (до 1000 чоловік). При більшій місткості рентабельність приміщень побутового обслуговування зростає. При проектуванні важливо також враховувати містобудівні та економічні фактори.

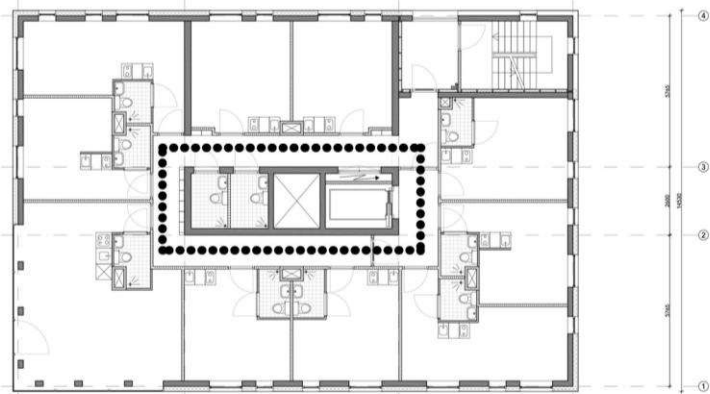
Гуртожитки для молоді можуть мати коридорну і галерейну, секційну, та комбіновану планувальну структуру. Коридорна і галерейна структури найбільш поширені в гуртожитках, оскільки дозволяють організувати зручний зв'язок усіх жителів з приміщеннями загального користування, скоротити кількість ліфтів і сходів, застосувати просту конструктивну схему. Коридорна структура застосовувалась у студентському гуртожитку Бікубен (Bikuben Student Residence) в Копенгагені (рис 2,а), у студентському гуртожитку Ньюінгтон Грін (Newington Green) у Лондоні, гуртожитку К'юбик (Qubic) в Амстердамі та майже у всіх типових проектах гуртожитків збудованих в Україні та Росії.

2.А. Студентський гуртожиток Бікубен (Bikuben Student Residence) в Копенгагені, Данія, 2006 р.

план типового поверху

план типового поверху

2.Б. Гуртожиток Блок 1 (Blok I) в Арнхемі, Нідерланди, 2009 р.

Рис.2. Приклади гуртожитків за кордоном.

При секційній структурі будинку (найчастіше гуртожитки для сімейної молоді або гуртожитки квартирного типу) приміщення культурно-побутового обслуговування часто відокремлюють в будівлю, пов'язану з житловими корпусами коридором або галереєю, що влаштовуються найчастіше в першому поверсі. Не рідко обслуговуючі приміщення проектується на першому поверсі будинку. Перевагою гуртожитків з секційною структурою плану є добра ізоляваність квартир. Прикладами можуть слугувати гуртожиток в Блок1 (Blok1) в Арнхемі (Нідерланди) (рис.2,б), студентський гуртожиток при Бостонському університеті в Сідней (Австралія), гуртожиток у складі Центру Віщання в Лідсі (Великобританія) тощо.

Зустрічаються також гуртожитки секційно-коридорного типу. При такій структурі поєднуються переваги коридорної та секційної структур. На одному з

поверхів (чи в декількох поверхах) багатоповерхового секційного будинку влаштовується коридор, який зв'язує між собою усі сходи житлових секцій. У цей коридор виходять приміщення громадського обслуговування, що мають, таким чином, зручний зв'язок, з усіма квартирами. Поєднання загального магістрального коридору, обслуговуючого декілька поверхів, з секційною системою планування забезпечує значно кращу ізоляцію квартир (кімнат), ніж при звичайному коридорном рішенні.

Рівень комфорту в гуртожитках залежить великою мірою від зручного зв'язку з обслуговуючими приміщеннями і, зокрема, відстані від житлових квартир до приміщень блоку обслуговування. При чотирьох-п'ятиповерховому будівництві довжина цих комунікацій може досягати значної величини, тому в вітчизняному і зарубіжному будівництві часто проектується гуртожитки підвищеної поверховості (до 16 поверхів і вище), особливо при великій їх місткості (понад 500 чоловік). Зв'язок між житловими і обслуговуючими приміщеннями здійснюється головним чином за допомогою ліфтів, завдяки чому відстань, які повинні проходити мешканці, значно скорочуються.

Класифікація гуртожитків для молоді необхідна при проектуванні гуртожитків та дає можливість вносити зміни до нині діючих нормативно-правових документів, що стосуються гуртожитків.

Список літератури

1. Концепція Державної програми «Студентський та учнівський гуртожиток » на 2007—2010 роки.
2. Лисициан М.В., Пашковский В.Л. и др «Архитектурное проектирование жилых зданий».- М., Архитектура - С, 2006 – 488 с.
3. Общежития для молодежи./ ЦНИИЭП жилища; ЦНИИЭП учеб. зданий. – М., Стройиздат, 1990. – 128с.
4. Ф.Т. Тхуай «Принципы архитектурного проектирования студенческих общежитий и организации жилой зоны вузов в условиях СРВ»: автореф. дис. канд. архитектуры.- К., 1983 – 23 с.

Аннотация

В статье предложена классификация общежитий для молодежи по основным признакам: тип жителя, архитектурно-планировочная организация и система обслуживания. Ключевые слова: общежития для молодежи, классификация, студенческое общежитие, архитектурно-планировочная организация.

Annotation

In the article classification of dormitories for young people is offered on basic signs: type of habitant, capacity of the dormitory, architecture and planning organization and system of service. Keywords: dormitories for young people, classification, student dormitory, architecture and planning organization.